

Á R S S K Ý R S L A
skógarvarðarins á Vesturlandi
1988

ÁRSSKÝRSLA

1988

1. VEÐURFAR.

Veðurinn var um Vesturland heldur kaldari en í meðalárferði. Apríl var mjög kaldur, en maímánuður hagstæður. Meðalhiti sumarsins var 1/2- 1° C undir meðallagi. Einkum var júní kaldur. Þrívégis gerði mikið hvassviðri, sem léku trjágróður, einkum lauffré, mjög illa. Hið fyrsta stóð 17.-19. júní, annað var í júlílok og hið þriðja um höfuðdag.

2. VÖXTUR OG ÞRIF.

Segja má að Jafnaskarðsskógur hafi verið allaufgaður 4. júní. Eftir hvassviðrið laust eftir miðjan júní sá mikið á skóginum. Einkum var alaskaösp illa leikin eftir hvassviðri sumarsins, og verður sjálfsagt lengi að ná sér að fullu. Jafnaskarðsskógur féll í lok septembermánaðar.

Hæðarvöxtur barrtrjáa var með besta móti og má þakka það hagstæðu veðurfari sumarið 1987.

Fræfall á birki var í meðallagi, en frægæði lítil.

3. STARFSFÓLK.

Útgerð hófst 5/6 og stóð til 26/8. Lengst af voru hér starfandi 4 piltar og 2 stúlkur auk ráðskonu og Birgis Haukssonar verkstjóra.

4. GIRÐINGAR.

Girðingar komu fremur vel undan vetri og viðhald því fremur lítið. Eins og um getur í skýrslum fyrri ára, hefur viðhald nokkurra girðinga verið látið sitja á hakanum sökum fjárskorts, og á þetta einkum við þær girðingar, sem fjærstar eru.

Girt var tæplega 300 hektara girðing í Hreðavatnslandi. Innan þessarar girðingar er nær allt kjarr- og skóglendi Hreðavatns vestan þjóðveggar, svo og land það, sem vænlegt er til skógræktar.

Girðingin er 4.3 km að lengd, þar af 3.8 km rafmagnsgirðing. Girðingarstæði er þarna afar erfitt og vegleysi algert. Fjórhjólið, sem keypt var 1987 sannaði nú gildi sitt.

5. SKÓGARHÖGG.

Nokkur grisjun var í Jafnaskarðsskógi, einkum sitkabastarði í Merkjaborgarbrekkum. Seldir voru 60 þokar af arinnviði.

Höggvin voru jólatré sem hér segir:

Hæð cm	Rauðgreni	Stafafura	Furutoppar
			76
70 - 100	51	9	
101 - 125	78	41	
126 - 150	61	54	
151 - 175	43	33	
176 - 200	40	5	
201 - 250	12	2	
Samtals	285	144	76
Andvirði kr.	173.910	119.970	13.680

6. GRÓÐRSETNING.

Á Hreðavatni:

Sitkagreni 2/2 Taraldsøy	1.600	
--- --- 1/3 --- ---	3.600	
Stafafura 1/0 --- ---	1.470	
Birki 1/0 Haukadal	<u>2.880</u>	9.550

Í Litla-Skarði:

Sitkagreni 2/3 Taraldsøy	8.400	
--- --- 2/2 --- ---	400	
Stafafura 1/0 --- ---	8.250	
Sitkabast. 1/0 Kenai	<u>4.500</u>	21.550

Á Hörðubóli:

Sitkagreni 2/2 Taraldsøy	<u>440</u>	440
--------------------------	------------	-----

Samtals 31.540

7. HIRÐING.

Aðeins var borið á rauðgreni í Jafnaskarðsskógi, væntanleg jólatré, og hirt um skjólbelti og sitkagreni heima á Hreðavatni.

8. BYGGINGAR.

Þar sem Hreðakot þótti nú óþarft, eftir að leigusamningar tókust um Hreðavatn, varð úr að húsið var flutt í einu lagi að Mosfelli í Grímsnesi. Væntanlega fær Vesturlandsdeildin

einhverja umbun fyrir það, enda nauðsynlegt að gera talsverðar lagfæringar á Hreðavatnshúsinu.

Heimtaug og rafmagn var sett í skemmuna. Skemman þétuð, litla viðbyggingin einangruð og sett í hana gólf.

9. VÉLAR OG VERKFÆRI.

Fengum í júlí nýjan bíl, fimm manna pallbifreið af Toyota-gerð, og hefur hann reynst ágætlega.

10. ÝMISLEGT.

Deiðifélag Norðurár átti forkaupsrétt að lóð undir veiðihúsinu við Norðurá og notfærði sér hann. Kaupverð var kr. 1.100.000.-

Dagana 31. maí og 1. júní sat ég SNS-fund, sem haldinn var í Stykkishólmi. Dagana 8.-11. ágúst fór ég í eftirlitsferð um Vestfirði. Þá sat ég aðalfund Skógræktarfélags Íslands í Reykholti 27.-28. ágúst. Eina ferð fór ég um Snæfellsnes í október. Að öðru leyti voru ferðalög með venjulegu móti.

Mógilsá í janúar 1989

Madaliti og orsurkoma á 6 vaxstíðum í Vatnalandeindum og 3 í öðrum landshlutum '88

Stærur	Jan.	Febr	Mars	Apr.	Mai	Júní	Júlí	Agúst	Sept	Okí.	Nov.	Des	Júní- Sept	Ísís	Út- koma
Stöðholtsey (Hunnur)	÷ 5.4 ÷ 2.9 ÷ 2.8 ÷ 1.2	6.2	8.0	9.9	10.2	5.7	2.7	1.6 ÷ 0.8	8.4	-					
Stykkishólmsur	÷ 2.7 ÷ 1.4 ÷ 1.8 ÷ 0.8	5.7	8.2	9.5	9.9	6.4	3.9	2.8	8.5	3.3	7.35				
Hannasendur, Dal.	÷ 4.2 ÷ 2.0 ÷ 2.7 ÷ 1.5	6.2	8.2	9.3	9.6	5.6	3.4	2.1 ÷ 0.7	8.2	2.8	5.64				
Hólar, Þingraf.	÷ 3.6 ÷ 2.5 ÷ 3.2 ÷ 2.1	6.3	8.2	10.3	9.8	5.6	2.9	2.0 ÷ 0.8	8.5	2.7	11.81				
Ólsen, Teifi, djúpi	÷ 3.3 ÷ 2.8 ÷ 3.1 ÷ 1.9	5.2	8.1	8.9	9.6	5.4	2.9	1.6 ÷ 0.8	8.0	2.5	5.58				
Hadhamar, Víkaf.	÷ 5.1 ÷ 2.6 ÷ 3.2 ÷ 1.9	3.7	8.0	7.6	8.6	5.5	2.5	0.3 ÷ 1.7	7.4	1.8	5.11				
Þverreyri	÷ 4.7 ÷ 2.7 ÷ 2.7 ÷ 1.8	6.5	11.3	9.8	11.0	6.5	3.0	1.5 ÷ 1.0	9.7	3.1	4.93				
Egilsstöxiv	÷ 5.3 ÷ 2.9 ÷ 3.3 ÷ 2.2	4.8	11.4	9.4	10.3	6.6	2.5	0.2 ÷ 1.5	9.4	2.5	10.59				
Hell, Arnars.	÷ 4.2 ÷ 2.8 ÷ 1.4 ÷ 0.7	7.1	7.8	11.3	10.9	6.5	3.5	2.0 ÷ 0.8	9.1	3.3	11.13				

A Bækkur í Nosurárdal er útkomustof, þar mældist 1167 mm útkoma

Um skógrækt í Norðtunguskógi.

Norðtunguskógur var löngum talinn með betri skógum á Vesturlandi. Í Jarðabók A.M segir svo um Norðtungu: "Raftviðarskóg, kolagjörðar og eldiviðar hefur jörðin enn nú nógan" Um sl. aldamót kom C.E. Flensborg í skóginn og tók þar myndir sem sýna, að þar hefur verið ágætur birkiskógur.

Það mun hafa verið milli 1920 - 30 að skógurinn var grisjaður mjög mikið í einni umferð og afleiðingin varð sú að hann maðkféll á næstu árum. Má segja að skógurinn hafi ekki náð sér enn, nema sá hluti sem friðaður var 1929.

Skógrækt ríkisins keypti skóginn 1948 og var þá og á næstu árum gróðursett talsvert af skógarfuru innan gömlu girðingarinnar.

Á þessum árum ríkti mikil bjartsyni og vorhugur um skógrækt, og var talið vænlegast að gróðursetja barrviði þar sem birki óx fyrir. Árið 1955 leigir svo Skógrækt ríkisins Kaupfélagi Borgfirðinga 100 hektara úr Norðtunguskógi á erfðafestu. Leigutaki skuldbatt sig til þess að hafa gróðursett í landið að fullu á 50 árum. Allar landsnyttjar skyldu verða eign leigutaka. Skógrækt ríkisins girti svo allan skóginn sumarið 1956.

Um árabíl var rösklega unnið að gróðursetningu í Norðtunguskógi, en síðan dofnaði yfir starfseminni, einkum eftir að veðurfar kólnaði á sjöunda áratugnum. Það kom sem sé í ljós, að vöxtur og þrif voru mun lakari en menn höfðu vænst. Einkum eru það sumarfröst sem standa fyrir þrifum margra tegunda. Skógurinn er í dalbotni og er hinn mesti "frostpollur" og næturfrost getur orðið þar í öllum sumarmánuðum. Djúpt er á jarðvatni í skóginum, og verður jarðvegur mjög þurr í þurkatið.

Skal nú stuttlega sagt frá því, hvernig hinum ýmsu trjátegundum, sem gróðursettar hafa verið í skóginum, hefur vegnað.

Skógarfura var talsvert gróðursett framan af og lofaði góðu. En fljótlega fór furulúsin að herja á hana, og hefur hún gengið af henni dauðri að mestu. Örfá lúsarlaus tré eru í skóginum, en þau hafa vaxið afar hægt.

Rauðgreni var mikið gróðursett. Afföll við gróðursetningu hafa ekki verið mikil, en jarðvegur er víðast hvar of magur fyrir

Þessa tegund. Það hefur komið í ljós, að þegar rauðgrenið vex uppfyrir birkið stöðvast hæðarvöxtur að mestu, vegna þess að vindálagið verður meira en tegundin þolir. Köldu sumrin 1979 og 1983 léku raugrenið grátt, en á tveimur sl. sumrum hefur útlit yngri trjáa batnað verulega.

Sitkagreni hefur átt mjög erfitt uppdráttar í Norðtunguskógi vegna sumarfrosta, sem drepa nýja árssprota. En einnig er jarðvegur of magur fyrir þessa tegund. Afföll hafa af þessum sökum verið mjög mikil.

Hvitgreni og hvítsitkagreni hafa átt erfitt uppdráttar eins og sitkagrenið og af sömu ástæðum.

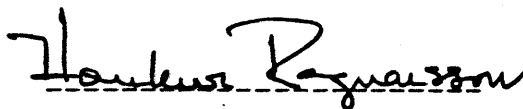
Stafafura hefur spjarað sig best barrviða og þolir sumarfrostin allvel. Framan af leit út fyrir, að furulúsin myndi ekki ásækja stafafuruna að meini, en á síðustu árum hefur þetta breyst og erum við nú uggandi um framtíð stafafurunnar. Ber nú miklu meira á lúsinni á flestum afbrigðum furunnar en áður. Sennilega er hægt að finna afbrigði, sem þola lúsina, en sú leit getur tekið langan tíma.

Lerki hefur verið gróðursett í Norðtunguskógi. Afföll hafa orðið mikil vegna sumarfrosta. Enda þótt stöku tré hafi spjarað sig vel, eru litlar vonir bundnar við þessa tegund á þessum stað.

Alaskaösp hefur ekki verið reynd á landi K.B. en var gróðursett við græðireit Skógræktar ríkisins í skóginum. Hún hefur vaxið ágætlega enda miklu kostað til, bæði húsdýraáburði og tilbúnum áburði.

Niðurstaða þessara hugleiðinga er sú, að varla sé rétt, að kosta miklu til gróðursetningar erlendra trjátegunda í Norðtunguskógi, því að tvísynt er hvort nokkur þeirra geti skákað því náttúrlega birki sem þarna er. Þarna má sjá 8 - 10 m há birkitré og með góðri hirðu gæti þarna vaxið ágætur birkiškógur.

Hreðavatni 1 apríl 1988

Haukur Ragnarsson